

Michał Parczewski

Bachórz, pow. Brzozów. Stanowisko 16

Informator Archeologiczny : badania 7, 165-166

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BACHANOWO, pow. Suwałki

Konserwator Zabytków Archeologicznych
w Białymstoku

Badaniami kierowała mgr Danuta Jaskanis,
Finansował WKZ w Białymstoku. Ukończone
badania ratownicze kurhanów z początku
wczesnego średniowiecza / VI w.n.e./.

Stanowisko położone było na pagórkowatym nieużytku, przy krawędzi głębokiej doliny Czarnej Hańczy, w odległości około 1 km na południe od wsi. Pośród licznych kopców usypanych z kamieni zbieranych z pól wyróżniono 5 kurhanów, w tym jeden zachowany szczątkowo, pozostałe zniszczone całkowicie, poświadczone ułamkami ceramiki. W jednym z kurhanów znajdowało się duże żarno nieckowate, długości 0,75 m. Popielnice odkryte przypadkowo, przez właściciela pola, pochodzą z kurhanu, który w momencie podejmowania badań zachowany był w 1/3.

Nasyp zbudowany był z trzech warstw kamieni polnych średniej wielkości. Kamienie obrzeża i warstwy dennej odznaczały się większymi rozmiarami. Pierwotna średnica kolistego w planie nasypu wynosiła ca 8 m, wysokość około 0,6 m. Na popielnicę natrafiono w centrum nasypu, pomiędzy kamieniami. W trakcie badań odkryto dalszych 5 tak, że pierwotna ilość pochówków w tym kurhanie wynosiła 8 - 10. Oprócz urn, w nasypie występowały pojedyncze palone ułamki kości i węgielki drzewne. Przy popielnicach nie stwierdzono śladów spalenizny. Popielnice były lepienne ręcznie. Pomiędzy formami, znanymi z innych cmentarzy Suwalszczyzny, znalazły się także nowe jak np. popielnica o zaokrąglonym brzuscu zdobiona stemplem. Wraz z jedną z popielnic odkrytych przypadkowo znaleziono trzyzwojowy pierścień brązowy z drutu poprzecznie żłobkowanego. W części przedniej drut przechodził w taśmę, zdobioną pasmem esowatych motywów ornamentalnych. Pierścień, który posiada liczne analogie w materiale bałtyjskim m.in. z Bilwinowa, Grunajek, Tumian, pozwala łącznie z ceramiką datować kurhany z Bachanowa na VI w.n.e.

BACHÓRZ, pow. Brzozów
Stanowisko 16Instytut Archeologii
Uniwersytetu Jagiellońskiego

Badania prowadził mgr Michał Parczewski,
Finansowało Muzeum Okręgowe w Rzeszowie.
Drugi sezon badań. Osada wielokulturowa, głów-
nie wczesnośredniowieczna / VII - XII w./

Stosując wykopy szerokoprzestrzenne / łącznie około 500 m²/ zbadano część centralną oraz partie położone wzdłuż północno-wschodniej krawędzi cypla, na którym zlokalizowane jest stanowisko.

Uzyskano materiały łączące się z osadnictwem kultury ceramiki sznurowej, grupy tarnobrzesckiej, kultury przeworskiej z wczesnego okresu wpływów rzymskich, a także datowane na starsze i późniejsze fazy wczesnego średniowiecza.

Wynikiem prac jest ujawnienie pozostałości 16 nowych obiektów, co daje łączną ilość 28 obiektów odkrytych dotychczas na stanowisku.

Większość zbadanych obiektów należy do wczesnego średniowiecza. Jedyne trzy jamy odnoszą się do okresów wcześniejszych.

Slabo uchwytnie neolityczne jamy dostarczyły niewiele materiału. Znalaziono tylko pojedynczy odłupek krzemienisty. Obfitą zawartością wyróżniła się wczesnorzymska chata, składająca się z jamy o brunatnym zabarwieniu, przylegającego do paleniska i rzędu pięciu dołków postępowych.

Najciekawszym obiektem wczesnośredniowiecznym była jama zawierająca sporą ilość skorup z naczyń o wczesnym charakterze. Przy północnym końcu jamy znajdowała się kamienna konstrukcja prostokątnego pieca.

Niektóre obiekty to resztki dość głębokich pieców kuchennych wraz z jamami przypieczowymi, 2 płytkie paleniska kamienne, być może należą do naziemnych budowli mieszkalnych.

BIAŁOGÓRZE, pow. Zgorzelec
Stanowisko 2

Konserwator Zabytków Archeologicznych
we Wrocławiu

Badania prowadził mgr Tadeusz Kaletyn,
Finansował WKZ we Wrocławiu, Trzeci
sezon badań, Kurhanowe cmentarzysko
ciałopalne wczesnośredniowieczne/ IX-
X w./

Kurhan Nr XIV a. Nieregularnie okrągły o rozmiarach podstawy 7,2 x 7,4 m i wysokość 1,2 m. Wewnątrz komory grobowej jeden fragment naczyń.

Kurhan Nr XV a. Owalny, wydłużony po osi północ-południe, o rozmiarach u podstawy 7 x 6 m i wysokości 1 m. Wewnątrz komory grobowej fragment noża żelaznego.

Kurhan Nr XVI. Owalny, wydłużony po osi wschód-zachód. Rozmiary u podstawy 4,5 x 1,6 m; wysokość 1,25 m. U zewnętrznej podstawy odkryto krąg ułożony z polnych kamieni. W południowo-wschodniej części podstawy odkryto fragment noża żelaznego.

Kurhan Nr XVII. Owalny, wydłużony po osi północ-południe i rozmiarach podstawy 4 x 1,7 m. Na poziomie podstawy kurhanu odkryto krąg kamienny. W miejscu największej kulminacji kopca odkryto 3 ułamki naczyń glinianego.

Kurhan Nr XVIII. Nieregularnie okrągły o rozmiarach u podstawy 7,5 m i wysokości 1,3 m. Częściowo zniszczony. W pobliżu podstawy kurhanu Nr XVIII, na głębokości 1,2 m odkryto 2 żelazne ostrogi - uszkodzone.

Badania będą kontynuowane.